

Sandra Aubynn

Jouhevaa musiikkileikkiä

Viulu työvälineenä varhaisiän musiikkikasvatuksessa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi

Musiikki

Opinnäytetyö

23.11.2015

Tekijä(t) Otsikko Sivumäärä Aika	Sandra Aubynn Jouhevaa musiikkileikkiä - viulu työvälineenä varhaisiän musiikkikasvatuksessa 22 sivua+ Viulusovituksia & sovitusideoita + CD 23.11.2015
Tutkinto	Musiikkipedagogi
Koulutusohjelma	Musiikki
Suuntautumisvaihtoehto	Varhaisiän musiikkikasvatus ja taiteen soveltava käyttö
Ohjaaja(t)	Annu Tuovila MuT Anna-Maija Iskanius, MuM, LTO
<p>Tässä opinnäytetyönä olen tuottanut ja laatinut viulusovitusmateriaalin, jossa pyrin auttamaan pienten lasten opettajia viulun käyttämisessä opetuksen tukena. Tekemiäni sovituksia ja harjoituksia pystyy käyttämään luovasti ryhmäopetuksessa. Opinnäytetyö kuvaa materiaalia sen teon aloituksesta viimeistelyyn.</p> <p>Opinnäytetyön kirjallisessa osiossa raportoin materiaalin tekoprosessista ja kerron myös niiden testaamisesta omilla tunneillani. Oletan, että löytyy opettajia, jotka ovat soittaneet soitinta pitkälle perustaso 3 saakka tai pidemmälle, mutta eivät tule ottaneeksi viulua käyttöön. Viululla on ainutlaatuiset käyttömahdollisuudet.</p> <p>Viulusovitukseni ja sovitusideani kattavat yhdeksän lasten- ja kansanlaulusovitusta. Sovitukset on tyypitelty kahteen joukkoon. Sovitukset 1-5 lajiteltiin sen teknisen taidon mukaan, jota viulisti tarvitsee, ja sovitukset 6-9 taas sen tyylin tai musiikkiperinteen mukaan, johon kappale perehdyttää. Materiaali kokonaisuudessaan sisältää teoriaa ja tekniikkaa koskevia näkökulmia viulunsoittoon, nuotteja sekä harjoituksia.</p>	
Avainsanat	viulu, sovittaminen, säestäminen, lastenmusiikki, ryhmäopetus, varhaisiän musiikkikasvatus

Author Title	Sandra Aubynn Bowling at Music Playschool - Violin as a Tool in Early Childhood Music Education
Number of Pages Date	22 pages + Violin Arrangements & Arrangement ideas + CD 23 Nov. 2015
Degree	Bachelor of Music Pedagogy
Degree Program	Music
Specialisation Option	Early Childhood Music Education and Community Music
Supervisor	Annu Tuovila, DMus Anna-Maija Iskanius, MMus
<p>In my final project, I designed material for teachers to help them with arranging. The objective was to increase the use of violin. The material can be used in different contexts of group music education. The theses introduces the material, how it was created from the very beginning to the finishing point. The material includes theory and technical aspects of the violin, sheet music and tasks.</p> <p>In the written part, I report on the process of creating the material and trying it out in my lessons and define the target group of the material. I assume that there are teachers who know how to play the violin, but they are not using the instrument in their tuition, regardless of its unique possibilities.</p> <p>My <i>Violin Arrangements and arrangement ideas</i> consist of nine arrangements of children's and folk music. The arrangements have been divided into two categories. The arrangements 1-5 are categorized by the technique which the violinist needs and the arrangements 6-9 by their genre of music or music tradition they represent.</p>	
Keywords	violin, arrangement, accompaniment, children's music, group tuition, early childhood music education

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Viululaulu	3
2.1	Perehdyttävää tietoa ja ajatuksia ”viululaulamisesta”	3
2.2	Miksi opinnäytetyö viululaulamisesta?	5
2.2.1	Kletzmerin innostava voima	6
3	Opinnäytetyön sisältö ja työprosessi	7
3.1	Ajatuksia opinnäytetyöstä	7
3.2	Sovitusprosessi	9
3.2.1	Sovitustyön aloittaminen	9
3.2.2	Sovitustyön kuvausta	9
3.3	Viulusovitukset	11
3.3.1	Yleistä johdantoa ja sointuasioita viulua koskien	11
3.3.2	Sovitus1	11
3.3.3	Sovitus 2	12
3.3.4	Sovitukset 3,4 ja 5 - kaksoisääniä	13
3.3.5	Sovitukset 6,7, ja 8 - tyylillä	16
3.3.6	Sovitus 9	18
4	Pohdinta	20
4.1	Arvioidaan sovitusprosessia	20
4.2	Sovitusprosessin hedelmiä omassa työpaikassa	21
	LÄHTEET	22

1 Johdanto

Minun työni kertoo viulun ja laulun yhtäaikaisen käytön jalostamisesta omaksi työvälineeksi pienten lasten musiikkikasvattajana. Viulusovitukset ja sovitusideat ovat opinnäytetyöni tuotos. Ne on ilmennetty nuotein ja äänittein, joihin voit tutustua. Työni kautta pystyn levittämään opettajille ajatuksia viulun mahdollisuuksista työympäristössäni varhaisiänmusiikkikasvattajana.

Ennen varhaisiänmusiikkikasvattajan opintoihin pyrkimistä ja opintojen aikana, olen aktiivisesti tehnyt soittajana erilaisia tutkimusmatkoja itseeni. Yksi viimeaikaisista tutkimusmatkoista kohdistui työhön, jota pitelet käsissäsi.

Pääsin yläaste- ja lukioiässä tutustumaan ja kokeilemaan irlantilaista, juutalaista, arabialaista ja argentiinalaista viulunsoittoa. Kävin musiikkiopistossa ja suoritin viulu perustutkinnot ja opistoasteentutkinto D:n (ammattikorkeakouluaikana tuli listalle tutkinto C). Viimeistelin lukio-opinnot lukiodiplomilla, johon sovitin laulettavaa ja soitettavaa konsertin muotoon seitsemänhenkiselle yhtyeelle. Aiheeni oli ”Viulu maailman musiikissa”.

Ykkösvuoteni Metropoliassa liityin vapaa-ajan harrastuksena Karjalan nuoriin soittamaan kaikenikäisille harrastajille suunnatussa pelimanniryhmä ”Töölön viuluklubissa” Uudenmaan alueen kansanmusiikkia, ja muistan suurin piirtein tuolloin - omissa oloissani - alkaneeni nauttia viulun ja laulun yhdistämisestä. Siitä asti olen tätä jossain määrin tehnyt.

On ollut avartavaa tehdä tutkimusmatkoja sekä itsekseen että harrasteympäristöissä, joissa olen liikkunut. Eräs toinen naismusikko on muutama vuosikymmen minua ennen aurannut elämässään vähän samanlaisia latuja. Hän tosin on löytänyt asioita ennen muita viulisteja. Seuraava lainaus, joka oikeastaan kuvaa sitä taitoa, mikä voi kertyä tätä kautta on Hanni Autereen väitöskirjasta ”Viululaulaja - viululaulun eli yhtäaikaisen viulunsoiton ja laulamisen tutkiminen omien sävellysten kautta”:

”Muutammat opettajat ja lautakuntien jäsenet ovat perusopintojeni aikana ihmetelleet sitä miten esimerkiksi Bruchia tulkitessani soitosta eivät kuulu läpi kansanmusiikin tyylipiirteet. Pelimanniviulismia opettaneet ovat kommentoineet niin ikään positiivisena asiana, että klassinen taustani ei kuulu soitossani. Vaikka klassinen taustani on toisaalta sitonut minut nuottien vangiksi pitkäksi aikaa, olen kuitenkin voinut hyödyntää opiskelemaani tekniikkaa muusikkona ja opettajana toimiessani sekä säveltäessäni.”(Autere, 2011, 11)

Tästä henkilöstä hieman lisää myöhemmin. Kerron tutkimusmatkoistani myös sellaisen seikan, että ensimmäinen swing-musiikkikokeiluni oli Pop-jazz -konservatorion viulun peditunneilla. Opettajana oli silloinen opiskelija hyvin mukava, ytimekäs ja taitava, Pinja Lintonen. Jatkoin kahden oppivuoden jälkeen käymällä silloin tällöin viulutunneilla Laura Airolalla. Airola on taitava viulisti, joka soitti ja soittaa yhä swing-yhtyeessä Helsinki Django Collection ja helsinkiläisessä kletzmeriyhtyeessä Freilach Mit Kneidlach.

Haluan kiittää hurjasti ohjaajaani Annua. Haluan myös kiittää Pinjaa ja Lauraa siitä, että olen saanut oppia teiltä paljon uusia viulunsoittoa koskevia asioita. Teidän ansiostanne olen kyennyt tekemään oman teokseni kaiken oivaltamani perusteella.

2 Viululaulu

2.1 Perehdyttävää tietoa ja ajatuksia ”viululaulamisesta”

Muusikko-säveltäjä Minna Padilla kehitti sanan *viululaulu*. Minna Padilla on todennut projektityössään Viulun ja laulun yhdistämisen muodot näin:

”Viulua soittaessaan ihminen kontrolloi parhaimmillaan seitsemää asiaa yhtä aikaa. Näitä asioita ovat jousen kulku, kaaritukset, sävelpuhtaus, melodialinjojen kulku, rytmikka, koristelu ja dynamiikka. Näiden asioiden lisäksi on mahdollisesti vielä huomioitava tekniset näkökohdat, kuten aseman vaihto, hyppy kielten yli ja intervallien keskinäiset suhteet. Laulaessa huomioon otettavia asioita ovat intonaatio, äänen puhtaus, dynamiikka, melodialinjojen kulku, rytmikka, koristelu, sanojen muistaminen ja laulaminen, äänensävy ja hengityspaikat.” (Padilla, 2007, 3-4)

Kuten projektityön nimestä voi huomata viulunsoiton ja laulamisen yhdistämiseen ja asian kuvailemiseen ja opettamiseen on jo löytynyt tekijöitä. Aihetta koskevia pedagogisia teoksia on tietooni tullut vain yksi. Projektityössään Padilla on käsitellyt viululaulua pedagogisesta näkökulmasta ja kehittänyt harjoituksia viululaulamisen opetteluun. Aiheesta ”viululaulu” on hiljattain tehty myös taiteellinen tohtorityö. Taiteellisen aspektinsa lisäksi siinä käsitellään tapoja, joilla tekijä harjoitti ja piti yllä viululaulamisen taitoa. Tekijä piti tutkintoa varten 5 erilaista konserttia ja kaikissa oli viululaulua. Työ on nimeltään ”Viululaulaja - viululaulun eli yhtäaikaisen viulunsoiton ja laulamisen tutkiminen omien sävellysten kautta” ja tekijä oli Hanni Autere.

Terminä viululaulu on uusi, eikä viululaulumusiikkia ole merkittävässä määrin suurlle yleisölle Suomessa esitelty. Viululaulu on aiheena hyvin kiinnostava eikä ole ihme että aiheesta on laadittu kiinnostava ja ajatuksia herättävä tohtorintyö: Ne kokemukset, mitä minulla itselläni on viululaulusta, on saatu konserteissa ja internetin välityksellä. Viimeksi kun viulisti alkoikin laulaa soittaessaan olin Kaustisella. Viulisti oli hollantilaisessa kletzmer -vaikutteisessa triossa 2015 nuorista hollantilaisuusikoista koostuvassa Mizrak Triossa. Muita kertoja minulle oli kertynyt Helsingissä katu-, puisto- ja klubikonserteista. Internetistä viululaulua löytää jonkin verran mm. Edellä mainitun yhtyeen - ja lisäksi joitain muita. Viulun ja laulun samanaikaisesti yhdistäviä artisteja on nykyään jo ainakin kourallinen. Hanni Autere

on pitänyt viululaulamisen kursseja Sibelius Akatemiassa, jollaisille en itse ole päässyt vielä osallistumaan. Autere on todennut:

”Kun yksi ihminen sekä sottaa viulua että laulaa yhtä aikaa, on hallittava suuri määrä lihaksia, sillä laulamisen ja viulunsoiton fyysiset elementit ovat toisistaan hyvin poikkeavia.”(Autere, 2011, 19)



Kuvio 1. Minna Padilla & Hanni Autere

2.2 Miksi opinnäytetyö viululaulamisesta?

Olen tehnyt opinnäytetyön, joka edistää musiikin parissa työskentelevien tietoisuutta viulun mahdollisuuksista ja potentiaalista musiikkileikin opettamisessa ja lastenlaulujen elävöittämisessä, koska nämä mahdollisuudet vaikuttavat jääneen laajalti hyödyntämättä. Näen musiikin tohtori, kansanmuusikko Autereen ajatuksissa kaikupohjaa omiini. Voidaan sanoa, että varhaisiänmusiikkikasvattajana voin rikastuttaa näitä hänen tarjoamiaan näkökulmia. Merkittävää on se että varhaisiän musiikkikasvattajan koulutukseni on järjestetty klassisen musiikin osastolla. Näin ollen - Hanni Autereen termein *viululaulajana* toimimisesta syntyy ammatin kautta omia yksilöllisiä näkökulmia. (aiheesta luvussa 6 Pohdinta)

Työtä ovat innoittaneet myös kuulemani lastenyhtyeet. Olen erottanut tämän päivän yhtyeiden musiikissa ajoittain sointia, jossa yhtä näkyvimmistä osista on edustanut viulu. Erityisesti minua kiinnostivat ne uudenlaiset roolit, joita viululle on annettu musiikin kannattelijana ja johdattajana erilaisiin tunnelmiin. Muskareiden hitteistä mainittakoon Metrolla mummolaan (kokoelma cd Karvakorvan laulupurkki, 1 ja Tikkatanssi (kokoelma cd Piilometsän säveliä, 1) joilla on hyvin suuri käyttäjäjoukko musiikkikasvattajien piirissä. Kummankin cd:n ovat laatineet työtään harjoittavat musiikkikasvattajat. Kappaleita on levyille sovitettu niin, että viulusta on tullut kaikkea muutakin kuin melodiasoitin. Tämä jo vahvistaa, että viulu on vaihtuviin rooleihin taipuvainen soitin. Viulu kykenee toimimaan välillä harmonia- ja säestyssoittimen tehtävässä.

Viulun soiton taitoja löytyy yllättävän monelta musiikkikasvattajalta. Ne on hankittu aiemmassa elämässä. Moni harrastaa soitinta. Viulunsoitto on suosittu harrastus, joka aloitetaan lapsena. Juuri tämän vuoksi moni opettajaksi hakeutunut on entinen viulisti. Joku on saattanut aloittaa aikuisiän kynnyksellä tai aikuisena. Sen sijaan tapaan, jolla viulunsoiton voisi kytkeä ryhmien musiikkikasvatustilanteisiin, muuta kuin toisen soittamalla äänitteellä, moni soisi varmasti opastusta.

2.2.1 Kletzmerin innostava voima

On pitkälti johdannossani mainitun viulisti Laura Airolan ansiota, että olen omaksumut juutalaista musiikkia ja alkanut ammentaa ja soveltaa siitä. Airolan kautta pääsin tietoiseksi Suomen kletzmeryhdistyksen kokoamasta joukosta vapaaehtoisia kletzmerpelimanneja. Keulakuvana on Eva Jakob, pianisti ja haitaristi. Säännöllinen osallistuminen Suomen Kletzmeryhdistyksen toimintaan inspiroi viulistina tutkimaan voisivatko sävelmät elää viulun kautta myös säännöllisesti varhaisiän musiikkikasvatuksessa, niin kuin ne elivät kuukausittain soitinten: klarinettien, viulujen, mandoliinien, harmonikkojen - kautta kletzmerilloissa. Kletzmerkappaleisiin yhdistyvät myös useat leikkisät tanssit, mikä lisää sovellettavuutta varhaisiän taidkasvatukseen.

3 Opinnäytetyön sisältö ja työprosessi

3.1 Ajatuksia opinnäytetyöstä

Siirrytäänpä työn lähtöpisteeseen. Ensimmäinen asia, josta oli puhetta ohjaajani Annu Tuovilan kanssa oli, että pitäisi löytää erilaista kuunteluaineistoa: on perehdyttävä tutkimuskohteeseensa ja selvitettävä, että kyseessä tosiaan on ilmiö. Annu Tuovilalla, itsekin viulunsoiton ammattilaisena, oli omia löydöksiä, jotka hän tahtoi näyttää minulle. Tuovilan näyttämä video laulavasta miesviulistista toi yhden näkökulman aiheeseen. Videolla oli amerikkalaista country-sävytteistä musiikkia soitava ja laulava muusikko.

Tutkin erilaisilla hakusanoilla internetissä laulavia viulisteja ja heidän keinojaan soittaessa ja laulaessa yhtä aikaa, kuuntelin tohtorintyöhön liittynyttä äänitettä useamman kerran. Kesän korvalla kirjastosta tarttui matkaan levyjä sillä perusteella, että kansilehdycässä luki viulu sekä, että kyseessä oli lapsille kohdistettu levy.

Oli onneakin matkassa sopivan aineiston löytymisessä: 20 kalalaulua tuotti suorastaan ilonsykyksen tarjotessaan liki 20 laulua, jotka oli sovitettu äkkiarvaukselta improvisaatiohengessä. Levyllä kuullaan erityisesti yhtyeen viulistin panostus ja syventyminen. Tällä sointimaailmallaan se poikkesi massasta paljon. Viulu oli levyllä aivan erityisen keskeinen elementti, enkä ollut aiemmin törmännyt tällaiseen levyyn. Myöhemmin luin -vanhentuneesta- levyarvostelusta, että myös levykriitikko oli antanut painoarvoa runsaalle viulun käytölle tällä levyllä. Viulisti on mielestäni hyvin taiturillinen. (Arvostelu löytyy Viulusovituksia ja sovitusideoita-osasta s. 25)

Tahdoin aluksi tehdä tuotosmuotoisen opinnäytetyön. Se olisi noudatellut mallia, jossa viulun kanssa mentäisiin opettamaan ja käytettäisiin itse luotua materiaalia ja jälkeinpäin kerrotaisiin, kuinka tuotoksen kanssa kävi; Olisin esitellyt toimivaksi ja vähemmän toimiviksi osoittautuneita ideoita. Olin kuitenkin pakotettu muuttamaan suuntaa, sillä keväällä 2015 sain vasta tuntumaa siitä millaista viulun ja laulun yhteensovittaminen on, ja kevät oli kaikella tapaa kiireinen. Niinpä ajatukseni kääntyivät syksyllä pyrkimykseen tehdä sovituksia kappaleista, joita voisin kuvitella

käyttäväni. Valitsin kappaleet tarkoin, mikä toi henkilökohtaisuutta ja sitoutumista opinnäytetyön tekemiseen.

Kun aiheeseen paneutuminen alkoi, selvitin faktoja omasta aiheestani. Aloin perehtyä kysymykseen: Mihin aihepiiriin työni aihe oikein voidaan liittää? Olisiko tämän päivän tai menneisyyden viulisteilla aiheeseen mitään suhdetta tai tietoa siitä? Olivatko lapsille esiintyvät yhtyeet esimerkiksi kokeilleet viulua ja millä tavalla? Kaiken takaa kumpusi kysymys: Voinko ottaa jostakin mallia viululla säestämiseen - tai päinvastoin voinko toimia uudistavasti omissa sovituksissani?

Piti myös tietää, minkä tyyppisiä ja mitä kappaleita valitsen. Myöhemmin esittelen sovitukset yksitellen. Minun täytyi kartoittaa viulun fyysiset ongelmakohdat ja se miten laskea kynnyistä tarttua tähän soittimeen (pääpyrkimys). Henkilön, jonka lähtökohdat ovat muut kuin instrumentin kanssa päivät pitkät viettävän muusikon, täytyy aloittaa tutkimalla ja kuuntelemalla itseään ja annettuja soitto- ja kappale-esimerkkejä. Luova ajattelu avaa monia ovia.

Tein sovituksia ja sovitusbideoita viulisteille, joille jousen käyttö ja äänten löytäminen laulaessa olisi - jos ei helppoa, niin - ei ainakaan ylitsepääsemättömän vaikeaa. Perustaso 3 tehneelle viulistille sovitukset voisivat olla realistisia. Perustaso 2 olisi ehdoton alaraja, sillä ilman valmiuksia sovitusten haltuun ottaminen on hyvin vaivalloista.

Tehdessä esiin nousi viululaulamisen tutkiminen omakätisesti. Halusin ymmärtää haasteet teknisesti: viulun haasteet + laulun haasteet. Viulunsoiton osittain tai kokonaan muiden tehtäviensä sivuun jättänyt opettaja joutuu harjoittelemaan yhtäaikaisuutta. Jos havittelee opettajaa käytännönnavuksi saa havaita, että laulun ja viulun yhdistämiseen perehtyneitä opettajia on harvassa. Jotta saan siirrettyä omat ajatukseni tarkalleen lukijalle, liittyy materiaaliin kuitenkin myös äänite, josta sovituksen voi kuunnella. Nuottikokoelma on tehty mahdollisimman selkeäksi, jotta siihen voisi tarttua matalalla kynnyksellä. Hyvä ominaisuus sovitukselle on olla helpposti harjoiteltava ja hyvin selkeästi nuotilla.

3.2 Sovitusprosessi

3.2.1 Sovitustyön aloittaminen

Edetessäni pisteestä, johon oli päässyt, tarvittiin uusintakeskustelu ohjaaja Annu Tuovilan kanssa, joka kuten mainitsin, on itsekkin viulisti. Ensimmäisellä ohjauskeralla kävi selväksi, että johtoajatus tässä työssä oli, että minun piti tuoda näkyväksi taitoni sovittaa viululla. Siispä tein kokeiluja. Testikerroilla kokeilussa oli Pienen-pieni veturi ja muita lastenlauluja. Ensimmäisestä testikerrasta ainutkaan ei valikoitunut mukaan viulusovitukseen.

Toinen teko oli että pyysin saada vaihtaa ajatuksia Laura Airolan kanssa. Hän mainitsi, että voisin tutustua mandoliinisointuihin. Löysin tämän neuvon myötä internetistä käyttööni muutamia sointutaulukoita ja valikoin sointutaulukosta Airolan ohjeine soinnut, joissa soi mahdollisimman moni vapaa kieli, näin oli tehtävä siitä syystä, että viulu ei soi niin kirkkaasti kuin mandoliini vaan ääni sammuu ja muuttuu kielisoitintermein dempatuksi, jos kieliä painetaan sormella. Etenkin jos kaikki kielet on peitetty samanaikaisesti.

3.2.2 Sovitustyön kuvausta

Tein kokeiluja musiikkituokioissani, joita pidin tuona aikana Kartanonkoskella perhekerhossa ja Työväenopiston taapero-, muksu-perhe- ja vauvamusikareissa alkukeväästä 2015. Tein alkusyksystä 2015 kartan itselleni siitä, miten ja missä järjestyksessä etenen, yhdessä ohjaajani Annu Tuovilan kanssa. Keskustelu selvitti ajatuksiani. Eräs niin kutsuttu virhe, jonka meinasin tehdä, oli valita kappale, jonka julkaisemiseen tarvitsee tekijänoikeudet. Tekijänoikeuksien haalintaan ei ollut työssä aikaa.

Aluksi sain aikaan listan 10 kappaleesta, joista osa oli lasten- osa kansanlauluja. Kaikkia 10 kappalettani kuvasi sana ”tunteita herättävä”. Muskarin tarkoituksena on ennen kaikkea tuottaa elämys. Omien tunteitteni herääminen oli tärkeä seikka, mitä

hain. Monissa poiminnoissani käytin ”perimätietoa” eli poimin tunnettujen lastenlaulukokoelmien kappaleita, jotka oli valittu jonkun toimesta lasten suosikeiksi. On otettava huomioon lasten tunnemaailman ero. Ainahan voi olla nimittäin, että sellainen mikä ei vetoa aikuiseen vetoaakin lapseen.

Sovitustyö kulki vaiheesta vaiheeseen. Ensimmäisenä vaiheena sovitusprosessissa oli kappalelista. Kun kappalelista oli valmis tein toisen vaiheen eli listan siitä, mitä eri teknisiä taitoja kappaleissa voisi olla. Kolmas vaihe oli yhdistää kappale ja tekninen taito ja tehdä raakaversio: Millainen kukin yksilöllinen sovitus olisi? Kolmas vaihe toimi laskusiltana neljänteen vaiheeseen: tehtävänä tuottaa valmiit nuotinnetut sovitukset. Viides vaihe oli kaikkien 10 sovituksen esitleminen Annu Tuovilalle. Tuossa tapaamisessa tuli vielä vastaan järjestys, johon sovitukset pistän. Päätin kappaleiden järjestyksen ja näin oli valmis kokonaisuus, mutta ei vielä aivan sitä mitä hain. ”Viulusovituksia ja viuluideoita” ei koostunut Tuovilan kanssa jakamamme visiossa pelkästä nuotista, vaan rinnalla oli oheistekstejä ja neuvoja miten jousittaa jne. Oheistekstejä koskevia viuluteknisiä ajatuksia tuli myös Tuovilalta. Käytäntö määräsi, että sovitusten äänittäminen ja saattaminen CD:n muotoon muodostui sovitustyön seitsemänneksi ja kahdeksanneksi vaiheeksi.

Syyskuussa (2015) varasin aikaa voidakseni intensiivisesti tehdä viuluni kanssa töitä. Ennen kuun loppua minulla oli valmiita sovituksia seuraavaan vaiheeseen, nuotinnettavaksi. Nuotintaminen tapahtui lokakuussa. Sovimme ohjaaja Tuovilan kanssa niin, että pohdin tekstin kirjoittamista vasta sen jälkeen, kun materiaali oli kokonaan luotu. Tapa osoittautui tulokselliseksi ja uskon sen helpottaneen kovasti jäsentelyäni. Opinnäytetyön viimeistelyvaiheessa joudun tekemään asioita yhtäaikaaisesti: soittamaan äänitteet, jatkamaan kirjoitustyötä ja miettimään niin opinnäytetyötä, sovituksia kuin levyä visuaalisesta näkökulmasta.

3.3 Viulusovitukset

Näin syntyi lokakuuksi materiaali, jota pian siirryn kuvaamaan. Viululaulusta kiinnostuneen alkuponkaisua varten on säestystapojen kirjo sisällysluettelossa näkyvästi esillä. Jo selaamalla materiaalivihkoa Viulusovitusideoita: ”Näppäillen ja rämpytellen”, ”Kaksoisääniä”, ”Tehdään se tyylillä” sen voi hahmottaa. Oli tärkeää luoda vihkon kappaleille hyvä järjestys. Sovitukset ovat jotakuinkin vaikeutuvassa järjestyksessä.

3.3.1 Yleistä johdantoa ja sointuasioita viulua koskien

Esipuhe Viulusovituksia- ja viuluideoita -vihkole kertoo viulusta sellaisena kuin näen sen itse. Siitä käy ilmi, että viuluun kätkeytyy mahdollisuuksia esimerkiksi harmonioiden ja sointukulkujen tuottamiseen. Vihkon teksti ei ole tieteellistä eikä lähteissä ole mainittu esimerkiksi historiankirjoja, vaikka viittaa kevyesti menneisyydessä tehtyihin sävellyksiin ”Yleisessä johdannossa viulua koskien”. Lauseisani pyrin olemaan mahdollisimman lähellä käytäntöä. Siksi teorian tietoa on ripoteltu käytännönpuheen väliin.

3.3.2 Sovitus1

Viuluideoita-vihkon ensimmäisessä viululaulusovituksessa, Oli kerran, käytetään pizzikatoa eli sorminäppäilyä Viulun näppäilysävy on hyvin käyttökelpoinen. Haasteena voi olla viulun kielten terävyyteen tottuminen.

Kuva 1 Oli kerran

The musical score is for the song "Oli kerran" and is written for Voice and Violin. It is in 4/4 time and the key signature has one flat (B-flat). The score is divided into three systems, each with a measure number (2, 5, 8) at the beginning of the voice line.

System 1 (Measure 2): The voice part has a whole rest. The violin part has an "intro" marked above the staff and "pizzicato" below. The chords are Gm and A7.

System 2 (Measure 5): The lyrics are "Ol van-ha häi-jy, ru-ma peik-ko ai - koi - naan. Se". The voice part has a quarter rest followed by a quarter note, then a half note, and a quarter rest. The violin part has a quarter note, a quarter note, a quarter note, and a quarter note. The chords are Dm, Dm, Gm, A7, and Dm.

System 3 (Measure 8): The lyrics are "Päi-jän-te-hen poik-ki ja pa-rin as-ke-lin se eh-ti Lap - pi hin." The voice part has a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter rest, a quarter note, a quarter note, and a quarter note. The violin part has a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, a quarter note, and a quarter note. The chords are Dm, Gm, A7, and Dm.

3.3.3 Sovitus 2

Viululaulusovituksessa Lumiukko on kielisoittimilta lainattua rämpäytystekniikkaa, mandoliinisointuja ja pizzikatoa yhdisteltynä keskenään. Rämpäytellessä sormenpää ei kulu yhtä paljon kuin näppäilyssä.

Kuva 2 Lumiukko

Voice

pizzicato

A

4 On uk-ko rin-tees-sä yk-si-nään tal-vi-sääs-sä, nok-ka

Voice

8 jääs-sä. Hän sei-soo ul-jaa-na miet-teis-sään tal-vi-

Voice

B

11 sääs-sä, nok-ka jääs-sä. On nap-pi-sil-mät ja nau-ru-suu ja

Voice

15 kai-na-los-sa ok-sa koi-vu-puun tal-vi-sääs-sä, hat-tu pääs-sä

3.3.4 Sovitukset 3,4 ja 5 - kaksoisääniä

Viululaulusovituksissa 3,4 ja 5 on käytetty viululla aikaansaattua harmonian tuntua. Varsinaisiin harmoniakulkuihin selkein portti ovat kaksoisäänet. Asiaa on käsitelty myös tekstin muodossa materiaalin ”Viuluideoita” alussa otsikon ”Miten alkaa ymmärtää sointuja” alla.

Viululaulusovitus Muskariporukka 1 sisältää

- ✓ kaksoisääniä
- ✓ bassoliike
- ✓ stemma laulumelodialle toiseksi viimeisessä tahdissa

Viululaulusovitus Kaksi on paatissa soutajaa sisältää

- ✓ kaksoisääniä
- ✓ kahden kielen välinen legato

Viululaulusovitus Lasten liikennelaulu sisältää

- ✓ kaksoisääniä
- ✓ laulun hengähdyspaikkojen täyttämistä soitolla

Kuva 3 Muskariporukka

Maa-nan-tai - aa-mu-na mus ka-ri-po-ruk ka_

Voice

Intro

6 — al koi lau-lel-la per-he -ker-hos-sa

Voice

Kuva 4 Kaksi on paatissa soutajaa

Voice

INTRO

9 Kak si on paa-tis-sa sou - ta - jaa Aal lok ko paat ti - a

Voice

15 kei - nut - taa. Tah dot ko kans sa ni sou - te - le - maan?

Voice

2. Kolme on paatissa soutajaa...

3. Neljä on paatissa soutajaa...

jne

Kuva 5 Lasten liikennelaulu

Alla viulun säestys

Georg Malmstén

Con brio

Voice

1. Valp - pain mie - lin muis - ta sä ai - na vaa - ro - ja lii - ken -
 2. Suo - ja - tie - tä muis - ta sä käyt - tää, se ka - dun poik - ki

Violin I

5

Voice

teen. Kaik - ki sään - nöt mie - lee - si pai - na, pai - na ne tar - kal - leen.
 vie. Val - ko - vii - va oh - jaa ja näyt - tää mis - sä on suo - ja - tie.

Vln. I

10

Voice

Sään - nöt ne vas - ta aut - ta - vat las - ta tur - vas - sa kul - ke - maan.
 Niin va - sem - mal - le kuin oi - ke al - le kat - sah - da sit - ten - kin,

Vln. I

14

Voice

Väl - tä vaa - raa uh - mai - le - mas - ta, sään - tö - jä seu - raa vaan. Muis - ta
 sil - loin et jää au - to - jen al - le tie - si on tur - vai - sin.

Vln. I

18

Voice

ai - na lii - ken - tees - sä mon - ta vaa - raa om - pi ees - sä. Sik - si

Vln. I

22

Voice

val - pas ai - na mie - li se on tur - va ver - ra - ton.

Vln. I

3.3.5 Sovitukset 6,7, ja 8 - tyyllillä

Viululaulusovituksissa 6,7 ja 8 viulu astuu eri genreihin ja samalla tutkitaan tietyn tyylin teknistä toteutustapaa

Viululaulusovitus Muskariporukka 2 sisältää

- ✓ ohjeita swing tyylin suuntaan
- ✓ laulun hengähdyspaikkojen täyttämistä soitolla

Viululaulusovitus Uhittelulaulu sisältää

- ✓ vaikutteita juutalaisten pelimannimuusikoiden tyylistä säestä
- ✓ leikkiohjeet

Viululaulusovitus/harjoitus Lapinäidin kehtolaulu

- ✓ käsitellään sovituksen vaihtumista säkeistöittäin.

Kuva 6 Muskariporukka 2

The image shows a musical score for 'Muskariporukka 2'. It consists of two systems of music, each with a voice part and a violin part. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The first system starts with an 'intro' for the violin. The voice part begins with the lyrics 'Maa nan-tai - aa - mu-na mus -ka-ri-po-ruk - ka'. The second system continues with the lyrics 'al koi lau-lel-la per-he -ker-hos-sa'. The violin part includes various musical notations such as accents, slurs, and dynamic markings like 'V'. The score ends with a 'Fine' marking and a final cadence.

2. Maanantaiamuna muskariporukka alkoi keinua perhekerhossa.
3. Maanantaiamuna muskariporukka alkoi venytellä perhekerhossa

Kuva 7 Uhittelulaulu

Alkusoitto

Voice

4

Voice

8^b A D_m tremolo

9 **A** *Kävellen paria kohti, uhitellen tätä*

Voice

Ai a ja ja - ja jaa ai aa - ja-ja jaa - ja! Ai a ja ja -

D_m G_m B^b A D_m

14 *Uhitellen uudestaan*

Voice

ja jaa ai aa - ja-ja jaa - ja! Ai a ja ja - ja jaa

G_m B^b C⁶ D_m

19 **B**

Voice

ai aa - ja-ja jaa-ja! Ai a ja ja - ja jaa ai aa - ja-ja jaa-ja! TAPUTUS

G_m B^b A D_m G_m B^b C⁶ D

tap tap tap

26

Voice

C 1. Pyörien oik.
2. Pyörien vasem.

F G_m D_m C D_m

31

Voice

1.

A D_m

33

Voice

2.

A D C[#]

3.3.6 Sovitus 9

Viululaulusovituksessa Kanootin kapean on niin kansainvälisessä kuin suomalaisessakin vanhassa etnisessä musiikissa paljon tavattu bordunasäestys ts. paikallaanpysyvä säestysääni/säestysäänet. Lisäksi sovitukseen on laitettu mukaan saatavia efektiääniä musiikkileikkeihin.

Kuva 8 Kanootin kapean

Alla viulun säestys

Intiaanilaulu Kanadasta

Voice



5 intiaanien ääniä Opettaja /esilaulaja:

Voice



intiaanien ääniä

10 Intiaanikuoro:

Voice



13

Voice



va - el - ta - vaa. Ka - noo - tin ka - pe - an ve - sil - le työn - sin. Seu - raan nyt ma - ja - vaa

Seu - raan nyt ma - ja - vaa va - el - ta - vaa.

Efektiaännet- nuotionääniä

Huom. leikeissä vaihdetaan sävellaji a-molliin

Leikitään että sytytetään nuotiota ja lauletaan




Palavat kepit nuotiossa voisivat olla tämän kuuloisia



Säestysrytmi on muutettavissa



4 Pohdinta

4.1 Arvioidaan sovituspöytäkirjaa

Kokoelma ajatuksia ja nuotteja muodostui erilaisten käänteiden kautta. Pidin tiukasti kiinni yhdeksän sovituksen – tai alun perin kymmenen - tavoitteesta ja jouduin vaihtamaan ja lisäämään kappaleita tavoitteen toteutumiseksi. Äänite alkaa kappaleella Oli kerran ja päätöskappaleena on Kanootin kapean. Aivan prosessin alussa tehty päätös pyrkiä tunteita herättäviin kappalevalintoihin oli tärkeä. Tein sovituksia, jotka ovat omasta mielestäni hauskoja ja itseäni innostavia. Ennen kaikkea voin nyt sanoa niin, että tiedän voivani käyttää viulua monin ja vaihtuvoin tavoin vaihtuvissa ympäristöissä ja vaihtelevan lauluston kanssa.

Alkukeväästä loppusyksyyn 2015 työstämäni opinnäytetyö sai minut eriaikoina ajattelemaan eri asioita. Ajattelutyön jakautuminen vaiheisiin heijastui niin, että kiinnitin toisiin asioihin huomiota toisina aikoina, toisiin toisina. Luin esimerkiksi Aultereen viidestä konserttiprojektista kuvauksia. Luin myös haasteista, joita tämä oli kohdannut ja ratkaisuista, joita hän oli päätenyt tekemään viulunsoiton ja laulun yhteistyön parantamiseksi.

Kaikkien sovitusten alkulähtökohta oli improvisointi. Improvisointi on taito, jota opettajuuskin vaatii. Viululla improvisointi tosin eroaa muuttuvassa tilanteessa toimimiseen käytettävästä improvisoinnista. Päädyin pohtimaan vielä kokemuksia siitä, miten viulun ääni kuuluu nyt enemmän omilla opetustunneillani ja minkälaisen vastaanoton ja kokemuspohjan viulun käytöllä olen saanut aikaan.

4.2 Sovitusprosessin hedelmiä omassa työpaikassa

Vuoden kestoisena tutkivana projektina Jouhevaa musiikkileikkiä on muuttanut ja luonut merkityksiä minun toimintaani opettajana. Soitan viulua opetustunneillani, ja viululla on eri funktioita tuntitoiminnassa. Viulusovitusten ja sovitustieteiden käyttöä on ollut vasta hieman, hallussani on myös muuta itse tehtyä materiaalia kuin julkaistu kokoelma.

Toimintaan käsiksi pääseminen on pienille muskari-ikäisille lapsille todella tärkeää. Tärkeisiin asioihin kuuluvia asioita ovat yhtäläillä katsekontakti, kosketus, selkeät huomiointiin liitetyt eleet ja uteliaisuus sitä asiaa kohtaan, mitä tunnilla tehdään. On hyvä huomata, että vaikka vakiinnutan viulua opetustoimintaani, lasten huomio ja uteliaisuus synnytetään usein fyysisen tai visuaalisen elementin kautta eikä äänen. Eräs vanhempi viulusäestysideani on majesteettillinen tervehdystanssi, johon muskareissa ryhdytään mielellään. Se on sekä fyysinen, visuaalinen että sosiaalinen tanssi, jossa annan viululla tahtia. Vanhempi tekemäni viulusovitus ”Keinumme aalloilla” on yhä käytössäni soitinvalmennuksessa laulusäestyksenä. Olen kokenut kappaleeseen viululla saatavan tunnelman lapsille erittäin rauhoittavaksi. Lapset ovat kokeneet mukavaksi myös itse kokeilla kappaleen säestämistä viululla. ”Muskariporukka”-kappale oli ensimmäisen kerran käytössä musiikkikursillani Kartanonkosken perhekerhossa ja on sieltä kulkeutunut usealle pitämälleni tunnille. Se on käynyt lapsi-vanhempi -ryhmiin ja 3-5-vuotiaiden muskareihin yhtäläillä kuin soitinvalmennukseenkin (erilaiset sana kutakin tuntia varten). Olen käyttänyt Kanootin kapean aloituksessa käytettyä sävelkulkua ”intro” useaan otteeseen kiinnittämään ryhmän jäsenten huomio alkavaan toimintaan.

Mainitsema jääneet sovitukset odottavat vielä käyttökohdetta. Olen kyllä innokas kokeilemaan kaikkia sovituksia ja sovitustieteitä omilla tunneillani, heti kun laulujen aiheiden ympärille on saatu jokin teemallinen maailma tai leikki. Nämä täytyisi pedagogina miettiä selkeiksi voidakseen hyödyntää kappaleita mahdollisimman onnistuneesti.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Autere, Hanni 2011. Viululaulaja - viululaulun eli yhtäaikaisen viulunsoiton ja laulamisen tutkiminen omien sävellysten kautta. Helsinki: Sibelius Akatemia

Padilla, Minna 2007. Viulun ja laulun yhteistyön muodot (ei kustantajaa)
Perkiö, Soili & Viitanen, Hanna & Kolehmainen, Terhi & Koskela, Heli 2010. Rikkotikkotei-lauluja masusta maailman ääriin. Suomi: Varhaisiän musiikinopettajat ry

Kari, Virpi & Surojegin, Nora 2012. Lauluarteiden kirja. Helsinki: F-kustannus

Kari, Virpi 2012. Lasten kultainen laulukirja. Helsinki: F-kustannus

Kuunneltavat lähteet

Itkonen, Jukka & Meritähti, Marjatta 2009. Lohi ui ohi - 20 Kalalaulua. Porvoo: MuFarang International

Hautsalo, Hilikka & Alho, Eve & Perkiö, Soili 2003. Vauvan laulun aika. Helsinki: WSOY

Freija & Idée Fixe, Versomus 2011. Piilometsän säveliä. Helsinki: Musiikki- ja kulttuuri-keskus Verso
(yhtyeiden yhteistyönä tekemä levy)

Ammuu orkesteri 2012. Pieni ja soma. 2011 Traktori Helsinki: Ammuusikot ry

Huovi, Hannele & Perkiö, Soili 2010. Karvakorvan laulupurkki, Vauvan vaaka Helsinki: Tammi

Simola-Isaksson, Inkeri & Perkiö, Soili & Juntunen, Marja-Leena 2010 Musiikkia liikkuen musiikkikasvatusmateriaalipaketti. Suomi: Sanoma Pro Oy

Autere, Hanni 2011. Cd taltionti viululaulukappaleista, Viululaulaja - viululaulun eli yhtäaikaisen viulunsoiton ja laulamisen tutkiminen omien sävellysten kautta yhteydessä äänitteet löydettävissä myös osoitteesta <http://etno.net/cd/viululaulaja>

Tekijä? 2008. Rough Guide to Kletzmer Revolution Iso-Britannia: Rough Guides Ltd

Muut kuuntelulähteet (muut kuin levytallenteet)

http://www.youtube.com/results?search_query=mizrakh+trio

Mizrakh Trio (NL) hollantilainen kansanmusiikkiyhtye

http://www.youtube.com/results?search_query=akkajee

Akkajee suomalainen kansanmusiikkiduo

<http://www.youtube.com/watch?v=CFbkVO5b2g0>

David Wong, artisti USA



Viulusovituksia ja sovitusideoita
pienen lasten kanssa työskenteleville

JOUHEVAA MUSIIKKILEIKKIÄ
- opinnäytetyön osa

Sandra Aubynn
Varhaisiän musiikkikasvattaja

Sisällys

Viulusovituksia ja sovitusideoita	0
Esipuhe	2
Näppäillen ja rämpytellen	4
Oli kerran Felix Köring	5
Lumiukko norjalainen kansansävelmä.....	7
Kaksoisääniä	8
Muskariporukka Soili Perkiö/S. Aubynn	9
Kaksi on paatissa soutajaa Kansanlaulu	10
Lasten liikennelaulu Y	11
Kohti kaksoisäänten vaivatonta käyttöä	12
Lasten liikennelaulu	13
Tehdään se tyylillä	15
Tehdään se tyylillä 1	16
Muskariporukka -swing	16
Tehdään se tyylillä 2	17
Juutalainen kansanlaulu; Uhittelulaulu.....	17
Tehdään se tyylillä 3 - vaihtuvat sovitukset	19
Lapinäidin kehtolaulu	19
Borduunasäestys, efektiääniä - Kanootin kapean	21

Esipuhe

Alkaessani opinnäytetyöni Jouhevaa musiikkileikkiä yhteydessä tehdä tätä nuottikokoelmaa, listasin viulun vahvuuksia ja erityisiä syitä viululle soveltua musiikkileikkikouluun. Lue takakansi jos vielä epäilet. Näiden optimististen ajatusten rinnalle täytyy asettaa vastapainoksi ongelmia. Sitä pessimismää, mitä on ilmassa opinnäytetyöprojekteja kohtaan. Opettajan 3 ennakoitavaa haastetta tämän materiaalin hyödyntämisessä:

1. Sormitusten antaminen - sävyyn ja tunnelmaan voi vaikuttaa niillä.
2. Leikkisä lapseen tarttuva ote ja leikkisyyden ilmentäminen omassa soitossaan, leikkisyyden lukeminen nuotilta
3. Miten oppia instrumentistaan: mikä on kuuluvasti, muttei liian kovaa. Kaikki sovitukset voi tuottaa sormilla näppäillen. Käytä näppäilyä johdannoissa, artikuloi hyvin ja anna malli äänenkäyttöön.

Viululaulaessa viululla ja laululla on aina haasteena balanssi. Viulu tulee kuulla ryhmän laulun alta, mutta kaikkein tärkein on aina ryhmä. Tavoite musiikkileikissä on usein laulunopetus. Äänenvoimakkuus, verrattuna muskareihin kautta maan juurtuneeseen kanteleeseen, on viulussa moninkertainen. Soittajan on hallittava nyanssit. Opettaja ei aina kuitenkaan tiedä mikä on liian hiljaa ja mikä liian kovaa istuessaan joukon kanssa vaikkapa polvillaan lattialla. Rohkaisen kokeilemaan, tässä asiassa kehittyy kyllä.

Ne tavat ja mallit, joilla kappaleen säestysasioita käsitellään, ovat pitkälle kehittyneet kitaralla, pianolla tai otetaanpa mikä tahansa säestyssoitin. Mitä tulee nuotteihin tai yleisemmin muistiin kirjoitettuun musiikkiin - klassinen musiikki ja oikeastaan kaikki tyylilajit kulkevat rinnakkain luoden yhdellä tasolla yhtäläistä perinnettä. Tämä perinne on: aina kosketin ja näppäilysoittimet opetetaan luomaan säestyksiä. Melodiasoittimet erityisesti soitinperheiden sopraanot, altot ja tenorit on koettu olevan omimmillaan melodiaa soittaessaan, siispä niille opetetaan melodioita ja obligatoja. Klassisia sekä rytmi- ja kansanmusiikkisävellyksiä, joissa osat vaihdetaan, kyllä löytyy: huilu, viulu tai saksofoni säestää kosketin- tai näppäilysoitinta. Se ei ole epätavallista missään näistä tyyleistä. Osien vaihtaminen antaa vaihtelua kuulokuvaan ja mahdollisuuden vaikkapa pianosooloon viulusonaatissa. Tämä ei ilmeisesti ole saanut ketään luomaan termiä "huilusäestys" tai "sellosäestys" tai "viulusäestys" Millään hakukoneella ei vielä löydy tärppiä: viululle säestysnuotti.

Tietoisuus kaikesta siitä, mitä voidaan soveltaa ja minkälaiset ratkaisut näppäilysoittimilla ja kosketinsoittimilla on havaittu hyviksi, olisivat hyvä alusta säestystaidossa edistymään pyrkivälle viulistille. Myöskään kuorosovituksilta ei kannata kääntää päätä, ne tosin eivät useimmiten ole kyllin yksinkertaisia. Parhaita kuorosovituksista ovat ne, joissa on kaksi tai useampi stemma laulamassa pitkiä ääniä. Silloin voidaan käyttää hyväksi viulun kaksoisääniä ja omaa ääntä ja luoda kolmiäänistä satsia. Kysytäänpä vielä kysymys, jota ehkä mietit mielessäsi:

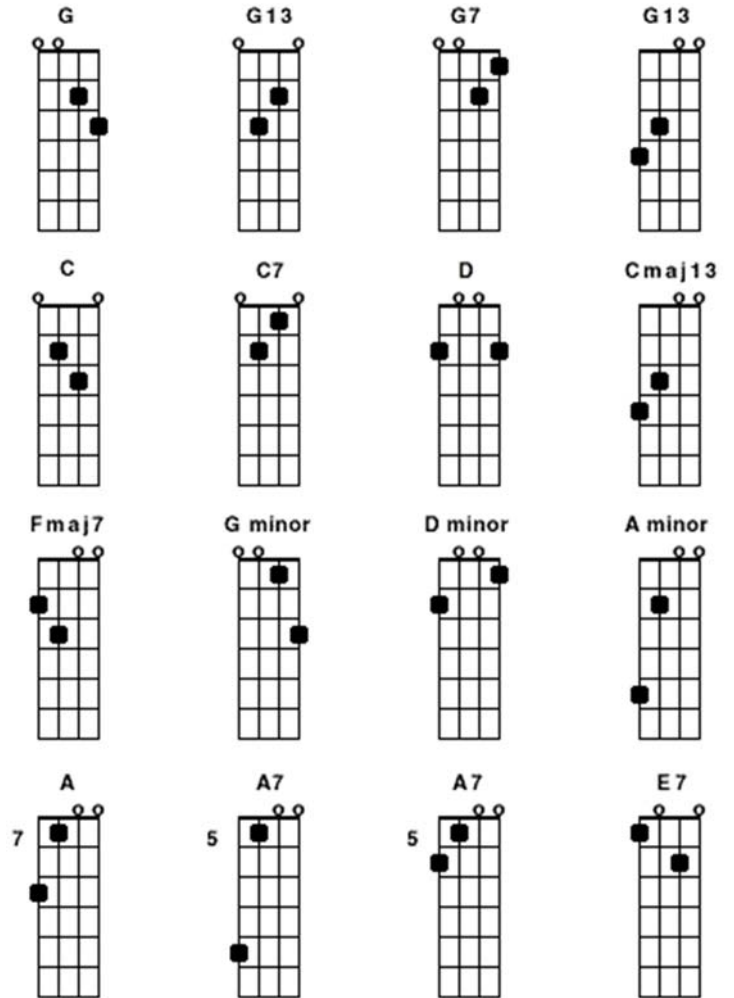
Miten alkaa ymmärtää sointuja?

Sointujenluku viululla käy parhaiten hahmottamalla soinnut intervallien kvartti, kvintti, seksti ja terssi -kautta.

Hyödynnettävänä on myös olemassa olevia otetaulukoita mandoliinille.

Pianon ja sähkökitaran lyhyt oppimäärä on välittänyt minulle aikoinaan, että avosoinnut on niille helppo tuottaa. Ne kuuluvat jo aivan alkeisiin näissä soittimissa. Avosointu tarkoittaa kvartti ja kvinttiotteita. Kuten pianossa ja kitarassa, viulullakin ne saa tuotettua omasta mielestäni helposti vaikka täydellistä virettä ei sovi odottaa. Avosointujen rinnalla on viulistille fyysisesti helppo tuottaa sekstiotteita, joilla saatu harmoniantuntu ei ole niin karkeaa kuin avosoinnuin saatu ja sävelpuhtaus helpompaa. Terssi on vapaan kielen kanssa verrattain helppo tuottaa mutta kahdella sormella aikaansaatu terssiote ei ole puhdas monella viulistilla, ainakaan heti ensi yrittämällä.

Kvartti-, kvintti-, seksti- ja terssiotteet olisi jokaisen säestystaidoissa edistymään pyrkivän viulistin hallittava erittäin hyvin, oli sitten kyseessä näppäilyyn tai jousella soittoon perustuva säestys. (Jousella soittaessa äännet voivat soida yhtäaikaaisesti.) Ilman otteiden ulkoosaamista käy liian vaikeaksi muistaa ja hallita säestystä; tarkoitus on nimittäin oppia soveltamaan ja ymmärtämään asiat teoreettisesti, kuten on periaatteena kaikessa vapaasäestyksessä. Kun soinnut hallitsee ja tietää peräkkäisten äänien suhteesta soinnun ääninä niin voi oppia enemmän kuin sen mitä nuotti koskaan voi välittää; viulusta fyysisesti ja sille ominaisista käyttötavoista.



Kuva 1 Mandoliinin otetaulukko, epätäydellinen



Näppäillen ja rämpytellen

Oli kerran

Felix Köring

Seuraavasta säestyksestä voi helposti erottaa, nuotin yläpuolelle kirjattuja sointuja seuraten, tavan sovittaa sointuharmoniaa viululle. Katso myös nuotinluvun malli säestysäänistä seuraavalta sivulta.

Tässä kappaleessa näppäily eli pizzicato on pääosassa.

Voice

intro

Violin

pizzicato

Koko laulun löytää useista lastenlaulukokelmista.

Säestämiseen käytetään muutamaa luovaa poikkeusta lukuun ottamatta vuorotellen

CD raita 2



Kvinttejä eli avosointuja

ja



Kolmisoinnun mukaisia terssejä

Lumiukko

norjalainen kansansävelmä

Tässä kappaleessa viulua rämpäytellään kuin mandoliinia

Jousta ei tarvita.

□ (down bow *viulutermi*)∨ (up bow *viulutermi*)

tarkoittavat

näppäilyliikettä ylä-

tai alasuuntaan.

Nimittäin

kitaralla □ tarkoittaa*strum down*ja ∨ *strum up*

äänetön, sormi liikkuu ilmassa

Voice

pizzicato

A

4 On uk-ko rin-tees-sä yk - si-nään tal-vi-sääs-sä, nok-ka

Voice

8 jääs - sä. Hän sei-soo ul - jaa - na miet-teis-sään tal - vi-

Voice

B

11 sääs - sä, nok-ka jääs - sä. On nap-pi-sil - mät ja nau-ru-suu ja

Voice

15 kai - na-los - sa ok - sa koi - vu-puun tal - vi-sääs - sä, hat - tu pääs - sä

Voice



Kaksoisääniä

Muskariporukka

Soili Perkiö/S. Aubynn

Maa-nan-tai - aa-mu-na mus ka-ri-po-ruk ka_

Voice

Intro

6 al koi lau-lel-la per-he -ker-hos-sa

Voice

The image shows a musical score for the song 'Muskariporukka'. It is written in 4/4 time with a key signature of two sharps (D major). The score consists of two systems. The first system has a voice line and a piano accompaniment line. The voice line starts with a whole rest, followed by a repeat sign and the melody for 'Maa-nan-tai - aa-mu-na mus ka-ri-po-ruk ka_'. The piano accompaniment starts with an 'Intro' section of four measures, followed by a repeat sign and a chordal accompaniment. The second system also has a voice line and a piano accompaniment line. The voice line starts with a whole rest, followed by the melody for 'al koi lau-lel-la per-he -ker-hos-sa'. The piano accompaniment continues with the chordal accompaniment from the first system.

Sivulla 17 Muskariporukka -sovitusta sovitettu lisää. Jälkimmäinen versio on tehty swing-tyyliin.

Kaksi on paatissa soutajaa

Kansanlaulu



Tahdeissa 1-12 tarvitset tätä taitoa

Harjoituksessa ykkössormi pysyy kokoajan pohjassa.

Voice

INTRO

9 Kak si on paa-tis - sa sou - ta - jaa Aal lok ko paat ti - a

Voice

15 kei - nut - taa. Tah dot ko kans sa ni sou - te - le - maan?

Voice

2.Kolme on paatissa soutajaa...

3.Neljä on paatissa soutajaa...

jne

Leikitään

Äänikuva viululle:
MYRSKYSÄVELIÄ



Marssitaan. Koita päästä marssitunnelmaan harjoittelemalla tämä helponnettu versio Liikenne laulusta ensin, lisää tähän myöhemmin kaksoisääniä. Siirry sitten jälkimmäiseen versioon tai harjoittele tämä sovitus hyvin ja käytä sitä. Helpontamaton versio sivulla 14

CD raita 8

Lasten liikennelaulu Y

Con brio

1. Valp - pain mie - lin muis - ta sä ai - na vaa - ro - ja lii - ken -
 2. Suo - ja - tie - tä muis - ta sä käyt - tää, se ka - dun poik - ki

5
 E7 A D A H E7
 teen. Kaik - ki sään - nöt mie - lee - si pai - na, pai - na ne tar - kal - leen.
 vie. Val - ko - vii - va oh - jaa ja näyt - tää mis - sä on suo - ja - tie.

10
 A F#m Hm H E7
 Sään - nöt ne vas - ta aut - ta - vat las - ta tur - vas - sa kul - ke - maan.
 Niin va - sem - mal - le kuin oi - ke al - le kat - sah - da sit - ten - kin,

14
 A D A H E7 A
 Väl - tä vaa - raa uh - mai - le - mas - ta, sään - tö - jä seu - raa vaan. Muis - ta
 sil - loin et jää au - to - jen al - le tie - si on tur - vai - sin.

18
 E7 A E7 A
 ai - na lii - ken - tees - sä mon - ta vaa - raa om - pi ees - sä. Sik - si

The musical score is written for Voice and Violin. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 4/4. The score is divided into systems, each with a measure number (5, 10, 14, 18) at the beginning. Chord markings (A, D, H, E7, F#m, Hm) are placed above the voice staves. The lyrics are written below the voice staves. The violin part consists of eighth and sixteenth notes, often with triplets. The piece ends with a fermata over the final note.

22

Chords: E7, A, E7, A

Voice: val - pas ai - na mie - li se on tur - va ver - ra - ton.

Vln.

Kohti kaksoisäänten vaivatonta käyttöä

Alkusoiton rytmin voi soittaa myös jälkimmäisellä tavalla

A-duurisoinnun voi soittaa myös jälkimmäisellä tavalla rytmin säilyttäen

E-duurisoinnun voi soittaa myös jälkimmäisellä tavalla rytmin säilyttäen

Tunnistettavassa E7-duurisoinnussa kuullaan soinnun perusääni e ja seitsemäs sävel d voi soittaa myös jälkimmäisellä tavalla (toiseksi viimeinen tahti).

Laajemmin näitä tullaan käyttämään seuraavalla sivulla.

Sama pätee muotona kaikkiin sointuihin A7 D7 C7 G7...

Lasten liikennelaulu

Alla viulun säestys

Georg Malmstén

Con brio

Voice

1. Valp - pain mie - lin muis - ta sä ai - na vaa - ro - ja lii - ken -
 2. Suo - ja - tie - tä muis - ta sä käyt - tää, se ka - dun poik - ki

Violin I

5

Voice

teen.
vie.

Kaik - ki sään - nöt mie - lee - si pai - na, pai - na ne tar - kal - leen.
 Val - ko - vii - va oh - jaa ja näyt - tää mis - sä on suo - ja - tie.

Vln. I

10

Voice

Sään - nöt ne vas - ta aut - ta - vat las - ta tur - vas - sa kul - ke - maan.
 Niin va - sem - mal - le kuin oi - ke al - le kat - sah - da sit - ten - kin,

Vln. I

14

Voice

Väl - tä vaa - raa uh - mai - le - mas - ta, sään - tö - jä seu - raa vaan. Muis - ta
 sil - loin et jää au - to - jen al - le tie - si on tur - vai - sin.

Vln. I

18

Voice

ai - na lii-ken-tees - sä mon-ta vaa-raa om - pi ees - sä. Sik - si

Vln. I

22

Voice

val - pas ai - na mie - li se on tur - va ver - ra - ton.

Vln. I



Tehdään se tyyllillä

Tehdään se tyylillä 1

Muskariporukka -swing

Neuvo jousen käyttöön liittyen: tämä sovitus on paras soittaa muualta kuin jousen kärjestä. Parhaimmin sovitus toimii kun olet pääosassa keski- ja tyviosassa jousta.



Voice

intro

ääni jota nimitetään swing musiikissa ghost-ääneksi, lähes äänetön

2 Maa nan-tai - aa - mu-na mus -ka-ri-po-ruk - ka

Voice

6 al koi lau-lel-la per-he ker-hos-sa

Voice

Fine

2. Maanantaiaamuna muskariporukka alkoi keinua perhekerhossa.

3. Maanantaiaamuna muskariporukka alkoi venytellä perhekerhossa.

Tehdään se tyylillä 2

Juutalainen kansanlaulu; Uhittelulaulu

Tässä laulussa (CD raita 10) lauletaan osan aikaa, mutta tanssitaan kokoajan. Uhittelu tapahtuu niin, että vastakkain olevasta parista/ kaksikosta toinen eli uhittelija nostaa sormen pystyyn ja kulkee 4 askeleella eteenpäin, näillä 4 askeleella toinen perääntyy ja ilmeilee kuin olisi peloissaan. Sitten uhitteluvuoroa vaihdetaan eli perääntyjästä tulee uhittelija ja toisin päin.

Dm soinnun kvartti/kvintti

Alkusoitto

Voice

Gm soinnun seksti/terssi Tremolo soitetaan aina jousen kärkialueella.

Voice

8b A Dm tremolo

9 **A** Kävellän paria kohti, uhittellen tätä

Voice

Ai a ja ja - ja jaa ai aa - ja-ja jaa - ja! Ai a ja ja -

Dm Gm 8b A Dm

14 Uhittellen uudestaan

Voice

ja jaa ai aa - ja-ja jaa - ja! Ai a ja ja - ja jaa

Gm 8b C6 Dm

19 **B**

Voice

ai aa - ja-ja jaa-ja! Ai a ja ja - ja jaa ai aa - ja-ja jaa-ja! tap tap tap
TAPUTUS

Gm 8b A Dm Gm 8b C6 D

26 *tanssahdellaan* **C** 1. Pyörien oik.
2. Pyörien vasem.

Voice

F Gm Dm C Dm

31 1.

Voice

A Dm

33 2.

Voice

A D C^b

Tehdään se tyyllillä 3 - vaihtuvat sovitukset

Lapinäidin kehtolaulu

Luo annetuilla keinoilla säestys Kulervo Hämäläisen Lapinäidin kehtolauluun, joka alkaa sanoin ”Äiti lastaan tuudittaa lasta tuntureiden”(alkusoitossa alun melodia!)

Aloita tällä melodian alusta poimitulla alkusoitolla

1

Äi - - ti las - taan tuu - dit -

3 4

taa, las - ta tun - tu - rei - -

8

den. Päi - vä taak - se kaik - ko -

4

12

aa yl - hain täh - ti - vöi - den jatka B-osaa

3

Laulu löytyy useista lastenlaulukokoelmista.

Borduunasäestys, efektiäiniä - Kanootin kapean

Alla viulun säestys

Intiaanilaulu Kanadasta

Voice

3 - 3 3 - 3

5 intiaanien ääniä Opettaja /esilaulaja:

Voice

intiaanien ääniä

Ka-noo-tin ka-pe-an ve-sil - le työn-sin. Seu-raan nyt ma-ja-vaa

10 Intiaanikuoro:

Voice

va - el - ta-vaa. Ka-noo - tin ka - pe - an ve - sil - le työn - sin.

13

Voice

Seu - raan nyt ma - ja - vaa va - el - ta - vaa.

TUTUSTU JA KUUNTELE

CD taltiointi viululaulusävellyksistä, joka on Hanni Autereen teoksen (*Viululaulaja - viululaulun eli yhtäaikaisen viulunsoiton ja laulamisen tutkiminen omien sävellysten kautta*) yhteydessä

Rough Guide to Klezmer Revolution, CD (sisältää parhaimmista eri klezmeriyhtyeiden levyiltä)

Lohi ui ohi - 20 Kalalaulua, CD

**Mizrakh Trio (NL)
(hollantilainen kansanmusiikkiyhtye)**

Akkajee

(suomalainen kansanmusiikkiduo)

David Wong

(artisti ja opettaja USA)

sunnuntai 14. heinäkuuta 2013

Lohi ui ohi - 20 kalalaulua (lasten musiikki-CD)



Lasten musiikki-CD: Lohi ui ohi, Meritähden paatti

Vuonna 2009 julkaistu Lohi ui ohi lastenmusiikki-CD on hieno kokoelma lastenlauluja, joista useimmat kertovat ihan tavallisten suomalaisten kalojen ja niitä syövien ihmisten elämästä ja ruokavaliosta. CD:n kappaleet on sanoittanut sanataituri Jukka Itkonen ja laulut ovat mm. kaikkien taaperoiden rakastaman Ihahaa -laulun säveltäjän Marjatta Meritähden käsialaa. Laulut eivät anna ensikuulemalla parhaintansa, mutta ovat sellaisia, että niitä jaksaa kuunnella yhä uudelleen ja uudelleen. Laulut on laulanut Ona Kamu ja Kosti Kotiranta, jotka ovat aivan napakymppi valintoja laulamaan juuri nämä laulut. Soittimien käyttö on monipuolista ja mielenkiintoista - asiasta kauheasti ymmärtämättä väittäisin että asialla on hyvin lahjakas joukko muusikkoja. Erityinen kiitos levyllä kuultavalle tyylikkäästi käytetylle viululle, joka ei ole lastenlevyjen vakiosoitinta.



Tässä viulusovituksia ja viulusovitusideoita sinulle, joka olet suorittanut perustaso 3:n tai ainakin perustaso 2:n viulussa ja olet musiikkikasvattaja

viulu...

jousisoittimena, muuttaa satunnaisessa käytössä tunnelman vahvasti totutusta, instrumenttina, joka lähes laulaa. Kera ihmisäänen viulu voi vahvistaa mielikuvitusta ja luoda esteettisen kokemuksen

viulusäestykset...

ovat käyttökohde sille tekniselle harjoitukselle, joita viulunsoittoa opiskellessaan moni musiikin ammattissa toimiva on ehtinyt saada harrastaessaan viulunsoittoa.

viululla...

voidaan hienosti imitoida näppäilysoittimia (kielten lukumäärän ja soittimen fysiikan luomat) yhteydet **mandoliiniin** - jossa tasan tuplamäärä kieliä mutta kielet ovat samat ts mandoliinin vapailla kielillä on sama sointi kuin viulun vapailla kielillä. Nelikieliseen havajiilaiseen soittimeen, **ukuleleenkin** on soittotuntumassa selvää samankalataisuutta. Ainoastaan nauhat puuttuvat.